

רמב"ן על דברים (פרק יז פסוק יא)

(יא) ימין ושמאל אפילו אם אומר לך על ימין שהוא שמאל או על שמאל שהוא ימין, לשון רש"י וענינו, אפילו תחשוב בלבך שהם טועים, והדבר פשוט בעיניך כאשר אתה יודע בין ימין לשמאלך, תעשה כמצותם, ואל תאמר איך אוכל החלב הגמור הזה או אהרוג האיש הנקי הזה, אבל תאמר כך צוה אותי האדון המצוה על המצות שאעשה בכל מצותיו ככל אשר יורוני העומדים לפניו במקום אשר יבחר ועל משמעות דעתם נתן לי התורה אפילו יטעו, וזה כענין רבי יהושע עם ר"ג ביום הכיפורים שחל להיות בחשבוננו (ר"ה כה) :

והצורך במצוה הזאת גדול מאד, כי התורה נתנה לנו בכתב, וידוע הוא שלא ישתוו הדעות בכל הדברים הנולדים, והנה ירבו המחלוקות ותעשה התורה כמה תורות וחתך לנו הכתוב הדין, שנשמע לבית דין הגדול העומד לפני השם במקום אשר יבחר בכל מה שיאמרו לנו בפירוש התורה, בין שקבלו פירושו עד מפי עד ומשה מפי הגבורה, או שיאמרו כן לפי משמעות המקרא או כוונתה, כי על הדעת שלהם הוא נותן (ס"א לנו) להם התורה, אפילו יהיה בעיניך כמחליף הימין בשמאל, וכל שכן שיש לך לחשוב שהם אומרים על ימין שהוא ימין, כי רוח השם על משרתי מקדשו ולא יעזוב את חסידיו, לעולם נשמרו מן הטעות ומן המכשול ולשון ספרי (שופטים קנד) אפילו מראין בעיניך על הימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין שמע להם:

ספר דברים (פרק יז)

(ח) כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבת בשעריך וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך בו:

(ט) ובאת אל הכהנים הלויים ואל השפט אשר יהיה בימים ההם ודרשת והגידו לך את דבר המשפט:

(י) ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא אשר יבחר ה' ושמרת לעשות ככל אשר יורוך:

(יא) על פי התורה אשר ירוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל:

ספר חובות הלבבות \ מה' ר' קאפח (עמ' כ"ו-כ"ז)

... דבר הכתוב כי יפלא ממך דבר למשפט וגו' ובאת אל הכהנים וגו' ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך. וכאשר תתבונן במה שכלל הפסוק הראשון מענייני הדינים תמצאם שאלות הצריכות חלוק והגדרה בדרך הקבלה לא בדרך הלימוד השכלי, לפי שלא אמר אם נסתפקת בענין היחוד האיך הוא ובשמות הבורא ותאריזו ... וכל הדומה לכך ממה שיושג בהבחנה ובשכל, שתסמוך על בהם על זקני חכמי הדת ותשען על מסורת קבלתם בלבד. אלא אמר פנה אל תבונתך והשתמש בשכלך בכל הדומה לכל לזה אחר שתעמוד עליהן מצד הקבלה הכוללת את כל מצות הדת ויסודיו ופרטיו וחקור עליהם בשכלך והבנתך וכושר שפוטך עד שיתברר לך הנכון ויבטל הבטל...

משנה סנהדרין (פרק י')

דור המבול אין להם חלק לעולם הבא ואין עומדין בדין, שנאמר (בראשית ו) לא ידון רוחי באדם לעולם, (לא דין ולא רוח). דור הפלגה אין להם חלק לעולם הבא, שנאמר (בראשית יא) ויפץ ה' אותם משם על פני כל הארץ. ויפץ ה' אותם, בעולם הזה. ומשם הפיצם ה', לעולם הבא. אנשי סדום אין להם חלק לעולם הבא, שנאמר (שם יג) ואנשי סדום רעים וחמאים לה' מאוד. רעים בעולם הזה. וחמאים. לעולם הבא. אבל עומדין בדין. רבי נחמיה אומר, אלו ואלו אין עומדין בדין, שנאמר (תהלים א) על כן לא יקומו רשעים במשפטם וחמאים בעדת צדיקים. על כן לא יקומו רשעים במשפטם. זה דור המבול. וחמאים בעדת צדיקים, אלו אנשי סדום. אמרו לו, אינם עומדים בעדת צדיקים אבל עומדין בעדת רשעים. (מרגלים אין להם חלק לעולם הבא, שנאמר (במדבר יד) וימותו האנשים מוציא דבת הארץ רעה במגפה לפני ה'. וימותו, בעולם הזה. במגפה, בעולם הבא). דור המדבר אין להם חלק לעולם הבא ואין עומדין בדין, שנאמר (שם) במדבר הזה יתמו ושם ימותו, דברי רבי עקיבא. רבי אליעזר אומר, עליהם הוא אומר (תהלים ג) אספו לי חסדי כורתי בריחי עלי זבת. עדת קורת אינה עתידה לעלות, שנאמר (במדבר מז) וחכם עליהם הארץ, בעולם הזה. ויאבדו מתוך הקהל, לעולם הבא, דברי רבי עקיבא. רבי אליעזר אומר, עליהם הוא אומר (שמואל א ב) יי ממות ומחיה מוריד שאול יעל. עשרת השבטים אינן עתידין לחזור, שנאמר (דברים כט) וישלכם אל ארץ אחרת כיום הזה, מה היום הזה הולך ואינו חוזר, אף הם הולכים ואינם חוזרים, דברי רבי עקיבא. רבי אליעזר אומר, כיום הזה, מה היום מאפיל ומאור, אף עשרת השבטים שאפל להן, כך עתיד להאר להן:

פירוש המשניות להרמב"ם (לשם)

כבר הזכרנו לך כמה פעמים שכל מחלקת שתהיה בין החכמים ואינה תלויה במעשה אלא קביעת סברא בלבד אין מקום לפסוק הלכה כאחת מהם.

סנהדרין (קד:)

אמר רב יהודה אמר רב: בקשו עוד למנות אחד, באה דמות דיוקנו של אביו ונשמחה לפניהם - ולא השגינו עליה, באה אש מן השמים ולחכה אש בספסלהם - ולא השגינו עליה. יצאה בת קול ואמרה להם +משלי כ"ב+ חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב בל יתיצב לפני חשכים, מי שהקדים ביתו לביתו, ולא עוד אלא שביתי בנה בשבע שנים וביתו בנה בשלש עשרה שנה לפני מלכים יתיצב [בל יתיצב] לפני חשכים - ולא השגינו עליה. יצאה בת קול ואמרה +איוב ל"ד+ המעמך ישלמנה כי מאסת כי אתה תבחר ולא אני וגו'.